

**Рішення разової
спеціалізованої вченої ради
про присудження ступеня доктора філософії**

Разова спеціалізована вчена рада Національного технічного університету «Дніпровська політехніка» МОН України прийняла рішення про присудження Чернишу Василю Івановичу ступеня доктора філософії в галузі знань 28 «Публічне управління та адміністрування» на підставі прилюдного захисту дисертації «Публічне управління в умовах конституційних змін: теоретико-методологічні засади» за спеціальністю 281 «Публічне управління та адміністрування».

«17» січня 2024 року.

ЧЕРНИШ ВАСИЛЬ ІВАНОВИЧ народився п'ятого квітня 1977 року в місті Дніпро. З 1984 по 1992 роки навчався в школі №124 м. Дніпра. По закінченню школи навчався в Дніпропетровському індустріальному технікумі і в 1996 році закінчив його, отримав диплом з відзнакою.

З 1995 року по 1999 рік працював в АФ «Наукова» в юридичному відділі на посаді помічника юриста. З 1998 по 2004 роки навчався в Київському Університеті ім. Т. Шевченка здобувши повну вищу освіту за спеціальністю «Спеціаліст права» юридичного факультету. З 1999 по 2002 роки працював в Верховній Раді України на посаді помічника-консультанта Народного депутата України. Державний службовець сьомого рангу.

З 2002 по 2004 роки працював на посаді юрисконсульта в ТОВ «Авангардтрейдинг». З грудня 2004 року по лютий 2005 року працював на посаді голови дільничної виборчої комісії ТВК №29 в м. Дніпропетровську. В період з 2005 по 2006 роки знову працював на посаді юрисконсульта в ТОВ «Авангардтрейдинг». З 2007 року працював в Дніпропетровському окружному адміністративному суді на посадах старшого судового розпорядника, помічника судді, радника голови суду керівника апарату суду. З осені 2022 року по теперішній час захищає Батьківщину від збройної агресії росії проти України в лавах Збройних сил України.

З 2018 року аспірант кафедри права та європейської інтеграції Дніпропетровського регіонального інституту державного управління Національної академії державного управління при Президентові України, з 2021 року по 2022 рік – аспірант кафедри державного управління і місцевого самоврядування ННІ Державного управління НТУ «Дніпровська політехніка».

Дисертацію виконано на кафедрі державного управління і місцевого самоврядування ННІ Державного управління НТУ «Дніпровська політехніка».

Науковий керівник – Баштанник Віталій Володимирович, доктор наук з державного управління, професор, професор кафедри державного управління і місцевого самоврядування Національного технічного університету «Дніпровська політехніка».

Здобувач має 11 наукових публікацій за темою дисертації, з них 3 статті в наукових фахових виданнях України, 1 стаття у науково-метричній базі (WoS), 1 статтю у зарубіжному виданні, а також 5 тез доповідей на науково-практичних конференціях:

У дискусії взяли участь голова і члени спеціалізованої вченої ради:

БОРОДІН ЄВГЕНІЙ ІВАНОВИЧ, доктор історичних наук, професор, Заслужений працівник освіти України, директор ННІ державного управління, професор кафедри державного управління і місцевого самоврядування Національного технічного університету «Дніпровська політехніка». Оцінка позитивна без зауважень.

ЛИПОВСЬКА НАТАЛІЯ АНАТОЛІЇВНА, доктор наук з державного управління, професор, професор кафедри державного управління і місцевого самоврядування Національного технічного університету «Дніпровська політехніка». Оцінка позитивна із зауваженнями.

1. Автор слушно зазначає (стор.25), що «більшість дослідників державотворення в Україні ...вказують на особливі характеристики процесу формування системи державного управління в умовах конституційних змін, досліджують властивості сучасного реформування, визначають його дискретний характер», проте не наводить посилання на їх роботи.

2. Не можна не погодитись з автором, що «легітимність означає, що зміни відображають волю громадян і є результатом консенсусу і широкого діалогу з усіма зацікавленими сторонами» (стор. 36), проте, на наш погляд, слід було б згадати у цьому контексті довіру та авторитет влади.

3. Автор визначає в якості завдання сучасного процесу конституційних реформ «дослідити основні інституціональні виклики в умовах реформ» (стор. 49). Доцільно було б деталізувати, як автором інтерпретується поняття «інституціональний виклик» та які з них він відносить до групи основних.

4. Визначаючи формат мілітарної парадигми публічного управління, автор згадує інститут спроможної держави, проте не пояснює інституціональний дизайн цього концепту.

5. Частково погоджуючись з твердженням автора, що «у сучасних умовах адміністративного реформування й виокремлення європейської інтеграції як пріоритету національної зовнішньої політики раціоналізація владних відносин на засадах впровадження зарубіжного досвіду виступає як важливий засіб реалізації комплексу пріоритетів державної політики» (стор. 153), варто зауважити, що доречніше було б вести мову про публічну політику.

ХОЖИЛО ІРИНА ІВАНІВНА, доктор наук з державного управління, професор, професор кафедри державного управління і місцевого самоврядування Національного технічного університету «Дніпровська політехніка». Оцінка позитивна із зауваженнями:

1. На сторінці 45 дисертаційного дослідження (п.1.1) автор зазначає, що «сутність конституційних змін не може визначатися виключно як відповідь на зовнішньополітичні чинники. Ми пропонуємо вести мову про

основні принципи, які, включають:...». Далі автор наводить, радше перелік умов, для формулювання основних принципів, аніж зміст самих принципів.

2. Автор привертає увагу значною кількістю авторських нововведень та широкою палітрою понятійно-категоріального апарату. Однак, на нашу думку, в певних моментах у роботі існують логічні розриви основного змісту. Так, автор обґрунтовує перший конституційний парадокс, пов'язаний із впливом зовнішніх чинників на конституційну реформу на с. 46. А тлумачення змісту другого конституційного парадоксу автор надає вже на с. 122.

3. У розділі 3.1. стосовно вивчення зарубіжного досвіду країн сталої демократії у форматі конституційного реформування автор, переважно, досліджував досвід Франції. Можливо, доцільним було б зосередити увагу на досвіді країн Балтії чи інших, які нещодавно пройшли шлях євроінтеграційної перебудови інститутів влади і їх досвід був би більш корисним для адаптації в Україні.

4. У розділі 3.3 автор презентує результати власного соціологічного дослідження стосовно вивчення думки респондентів про діяльність правоохоронних органів (n=386). Але в подальшому, ані у висновках до розділу, ані у загальних висновках роботи результати проведеного опитування не були опрацьовані автором у взаємозв'язку із науковими завданнями та метою дисертаційної роботи.

АКІМОВ ОЛЕКСАНДР ОЛЕКСІЙОВИЧ, доктор наук з державного управління, професор, Заслужений економіст України, професор кафедри публічного адміністрування Міжрегіональної академії управління персоналом. Оцінка позитивна із зауваженнями:

1. Дисертант у розділі 1 пропонує до розгляду поняття конституційного консенсусу як стану системи суспільних відносин, коли суспільство досягає згоди щодо основних принципів і цінностей конституції, є основою для ефективного функціонування конституційного ладу і гарантією прав і свобод громадян на основі відображення фундаментальних цінностей суспільства, підтримці більшістю населення, відсутністю глибоких розбіжностей в суспільстві щодо основних принципів і цінностей конституції., що забезпечує стабільність і розвиток держави. Загалом, ми підтримуємо такий підхід автора, що базується на запропонованій дисертантом концепції інституціональних альтерацій. Разом з тим, такий підхід автором мав бути проведений через всі розділи дисертації як центральна ідея роботи, а не лише наведений у розділі 1. Так само мала бути деталізована у цьому розділі періодизація інституціональні виклики такої системи у вигляді конфліктів суб'єктів публічного управління, адже саме аналіз таких процесів забезпечив автору можливість узагальнення тенденцій інституціонального розвитку системи публічного управління.

2. Наведення у підрозділі 1.3 п'яти етапів інституціональних змін дозволило автору запропонувати обґрунтування ймовірних наслідків від таких для системи державної влади. Підтримуючи автора у теоретичному форматі, вкажемо про певною мірою евристичний характер такої класифікації,

оскільки дисертант не наводить детальної характеристики для такої класифікації. Очевидно поєднуючи інституціональні зміни і публічноуправлінський формат, дисертант пропонує до наукового обігу поняття «функціональна складова визначення терміну «публічне управління», але теж обмежується лише постановкою наукового завдання. Вважаємо, що детальний опис авторських методологічних підходів дозволив би автору конкретизувати власні наукові пропозиції.

3. Дисертація містить велику кількість наукових ідей, які залишились на етапі постановки. Так, варто вказати на науковий підхід автора, що «конституційні зміни потребують певного респонсивного поля, або як мінімум – досягнення порогового значення спроможності тих інституцій і форм управління, що передбачені наявними конституційними нормами» (с. 77). Конкретизація цієї авторської тези заслуговувала на окреме дослідження у межах розділу, але автор далі по тексту роботи до цієї ідеї не повертається.

4. Важливою тематикою роботи є визначення автора щодо інституціональної дихотомії принципів «децентралізація – централізація» як основ державної політики, у тому числі – державної регіональної політики. Дисертант частково дослідив цей суспільний феномен у підрозділі 2.1, а також повернувся до цієї тези у третьому розділі. Разом з тим, ми не поділяємо позицію автора про наявність інституціональної дихотомії, адже конституційний зміст державної влади передбачає її реалізацію на засадах централізації та децентралізації. Якщо дисертант акцентує увагу саме на дихотомії цих процесів, то такий важливий висновок мав бути підкріплений самостійним завданням дослідження і авторськими висновками.

5. Дисертантом на с. 96 наведена схема структуризації функцій суб'єктів публічного управління (модель незмінних характеристик), що формує самостійний науковий напрямок в сучасному аналізі публічноуправлінської діяльності. Дисертант у розділі 3 на основі такого методологічного підходу пропонує ідею інтегрованої конституційної моделі публічного управління (с.161-164), що суттєво доповнює сучасний науковий інструментарій публічного управління та адміністрування. При цьому дисертанту варто було такі підходи доповнити комплексним аналізом кожної компоненти такої моделі й на цій основі завершити аналіз концепту незмінних характеристик в публічному управлінні. Так само варто було дану модель проаналізувати в контексті особливих режимів управління більш детально.

РУДЕНКО ОЛЬГА МСТИСЛАВІВНА, доктор наук з державного управління, професор, професор кафедри публічного управління та менеджменту організацій Чернігівського національного технологічного університету. Оцінка позитивна із зауваженнями:

1. У першому розділі роботи наведено розроблений автором комплекс наукових понять та категорій: конституціоналізм 3.0, як новий підхід до конституціоналізму; конституційні інновації; конституційна відкритість і доступність; конституційний плюралізм. Разом з тим, наведені поняття як наукові здобутки автора та елементи наукової новизни, доцільно було подати

більш детально як у тексті самої роботи, так і в загальних висновках, зважаючи на публічно-управлінський контекст конституційних змін та авторську позицію, не обмежитись лише їх переліком. Власне деталізація наведених характеристик мала б передбачати більш повне розкриття сутності конституційних реформ як у процесі їх трансформації так і в умовах нинішніх реалій.

2. Дещо описово у тексті дисертації подано авторські розробки в сенсі формалізації поняття «конституційного парадоксу», зокрема, пропозиція автора щодо формулювання першого конституційного парадоксу – зовнішні чинники можуть як сприяти, так і перешкоджати конституційному реформуванню. З одного боку, вони можуть надавати підтримку і ресурси для проведення реформ, з іншого боку, можуть чинити тиск на реформаторів для врахування їх інтересів. Заявлена у роботі ідея щодо формування Стратегії національного розвитку державного управління на основі реальних потреб державотворення з кореляцією напрямів відповідно до прогнозованих конституційних змін залишається лише на рівні наукової гіпотези і має характер узагальненого твердження, хоча її розкриття фактично потребує методологічного обґрунтування окремим підрозділом дисертації.

3. Здійснюючи комплексне дослідження завдань реформування, намагаючись розкрити головну проблему цього процесу, автор пропонує методологічну модель реформування публічного управління. Проте, складність досліджуваного конструкту, його багатоаспектність та специфіка поєднання і водночас виокремлення в структурній системі державної влади лишає поза увагою власне сам об'єкт концептуалізації – систему публічного управління, а не публічне управління як процес. Автору слід було головну увагу приділити його сучасному розумінню, фактично здійснивши аналіз і діагностику імовірних ризиків і загроз для системи публічного управління в умовах викликів сьогодення. Зосередження уваги на концепті раціональності управління скорше ускладнює розуміння авторської позиції, аніж пояснює її.

4. Заслуговує на особливу увагу запропонована автором модель адаптивного функціонального аналізу для конституційних трансформацій (АФА), принципи її функціонування, оскільки саме така методологія як своєрідна публічно-управлінська інновація, може стати сучасною компонентою загальної концепції публічного управління, проте у роботі відсутній аналіз доцільності її запровадження.

Результати відкритого голосування:

«За»	– 5 членів ради;
«Проти»	– немає;
недійсних бюлетенів	– немає.

**РАЗОВА СПЕЦІАЛІЗОВАНА ВЧЕНА РАДА
НАЦІОНАЛЬНОГО ТЕХНІЧНОГО УНІВЕРСИТЕТУ
«ДНІПРОВСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» УХВАЛИЛА:**

1. Дисертація Черниша Василя Івановича на тему «Публічне управління в умовах конституційних змін: теоретико-методологічні засади», що подана на здобуття ступеня доктора філософії з галузі знань 28 «Публічне управління та адміністрування» за спеціальністю 281 «Публічне управління та адміністрування», є завершеним самостійним науковим дослідженням і відповідає вимогам Порядку підготовки здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії та доктора наук у закладах вищої освіти (наукових установах), затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 23 березня 2016 р. № 261; Порядку присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 12 січня 2022 р. № 44.

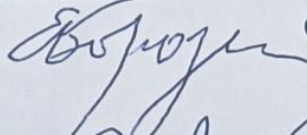
2. Присудити Чернишу Василю Івановичу ступінь доктора філософії з галузі знань 28 «Публічне управління та адміністрування» за спеціальністю 281 «Публічне управління та адміністрування».

3. Рішення разової спеціалізованої вченої ради затвердити й передати до відділу аспірантури і докторантури Університету.

4. Відділу аспірантури і докторантури Університету підготувати Наказ про видачу Чернишу Василю Івановичу диплома доктора філософії та додатка до нього європейського зразка.

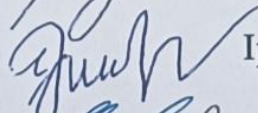
На підставі результатів відкритого голосування та прийнятого рішення разова спеціалізована вчена рада присуджує Чернишу Василю Івановичу ступінь доктора філософії з галузі знань 28 «Публічне управління та адміністрування» за спеціальністю 281 «Публічне управління та адміністрування».

**Голова разової спеціалізованої
вченої ради**

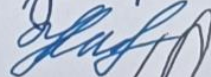
Євгеній БОРОДІН

Рецензент

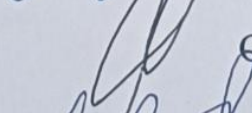
Ірина ХОЖИЛО

Рецензент

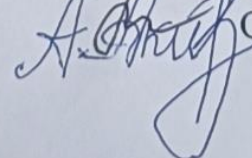
Наталія Липовська

Опонент

Ольга РУДЕНКО

Опонент

Олександр АКІМОВ